

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **Bc. Š. J.**, zastoupena Mgr. Filipem Jakovidisem, advokátem se sídlem Bohumínská 1553, Rychvald, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, s adresou pro doručování Vršovická 1429/68, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. 203069/VP-7/OP, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2019, č. j. 10 Ad 22/2015 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni jako náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti částku **4.114 Kč** k rukám jejího zástupce Mgr. Filipa Jakovidise, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Vedoucí 1. dávkového oddělení odboru sociálního zabezpečení ministerstva obrany přiznal žalobkyni rozhodnutím ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 203069/VP-4/18 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) výsluhový příspěvek ve výši 16.136 Kč měsíčně.

Při výpočtu výše příspěvku zohlednil toliko dobu služby v Armádě České republiky od 1. 6. 1996 do 30. 6. 2015, nikoliv i dobu, kterou žalobkyně odsloužila při výkonu vojenské činné služby v období bývalé federace od 1. 9. 1989 do 31. 12. 1992.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, v nichž uvedla, že pro výpočet výsluhového příspěvku měla být započtena právě i doba její služby v období bývalé federace, resp. doba od 1. 9. 1989 do 30. 11. 1994. O této skutečnosti jí ubezpečilo personální oddělení útvaru Praha Kbely a pouze na základě toho žalobkyně učinila své rozhodnutí ukončit služební poměr vojáka z povolání.

[3] Ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany svým rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně byla dne 1. 9. 1989 přijata do roční školy operátorek a značkařek Velitelství letectva a protivzdušné obrany státu se sídlem v Praze, v průběhu studia konala do 13. 7. 1990 základní vojenskou službu a dnem 14. 7. 1990 byla přijata do služebního poměru vojáka z povolání. Od 16. 12. 1992 byla ustavena do funkce s působností na území Slovenské republiky již orgány Slovenské republiky, přičemž ze služebního poměru k Armádě Slovenské republiky byla propuštěna dne 30. 11. 1994 a po propuštění jí byl přiznán rozhodnutím ředitele Vojenského úřadu sociálního zabezpečení Bratislava na dobu jednoho roku výsluhový příspěvek, do jehož výše byla započtena doba od 1. 9. 1989 do 30. 11. 1994, tj. i doba služby vykonávané v období federace. Do služebního poměru vojáka z povolání v Armádě České republiky byla přijata dnem 1. 6. 1996.

[4] Žalovaný v napadeném rozhodnutí uzavřel, že žalobkyně byla do 30. 11. 1994 ve služebním poměru vojáka z povolání ve Slovenské republice a po propuštění z tohoto služebního poměru se doba její vojenské činné služby z období československé federace, tj. od 1. 9. 1989 do 31. 12. 1992 hodnotila podle Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (vyhlášena pod č. 228/1993 Sb.; dále jen „Smlouva“). Konkrétně žalovaný uvedl, že „podle čl. 30, za použití čl. 27 a 28 části V smlouvy, která obsahuje zvláštní úpravu pro příslušníky ozbrojených sil a sborů, se doba služby konané přede dnem rozdělení ČSFR na území druhého smluvního státu považuje za dobu služby na území toho smluvního státu, jehož příslušný orgán bude přiznávat dávku.“ Podle žalovaného se s ohledem na to měla „federální“ doba vojenské služby žalobkyně hodnotit jako slovenská doba, a jako taková byla i hodnocena Vojenským úřadem sociálního zabezpečení Bratislava, který ji zahrnul do výpočtu výsluhového příspěvku, který žalobkyně na Slovensku pobírala. Dále žalovaný konstatoval, že „doba vojenské služby jmenované v letech 1989 – 1994 je službou konanou v armádě cizího státu, a jako taková nemůže být pro nárok a výši jejího výsluhového příspěvku započtena. Uvedená doba byla zhodnocena pro účely výsluhového příspěvku po propuštění jmenované ze služebního poměru v roce 1994.“

[5] Žalobkyně se proti napadenému rozhodnutí bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který napadeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá dostatečnou oporu ve správním spisu.

pokračování

Městský soud souhlasil s žalovaným, že na případ žalobkyně a zápočet doby vojenské činné služby v období federace se použije čl. 30 Smlouvy, podle něhož platí, že doba služby konaná přede dnem rozdělení ČSFR na území druhého smluvního státu, se považuje za dobu služby na území toho smluvního státu, jehož příslušný orgán bude přiznávat důchod. Podle městského soudu toto ustanovení ukládá započítání doby služby tomu státu, který za toto období bude přiznávat důchod; byla-li služba před rozdělením ČSFR vykonávána na území druhého smluvního státu, než je ten, který nyní rozhoduje o výsluhové dávce, bude se tato doba hodnotit jako doba služby na území toho smluvního státu, který bude za toto období přiznávat důchod. Avšak pravidla pro určení, která doba z období před rozdělením ČSFR se bude hodnotit jako česká či slovenská (a bude započitatelná jako česká či slovenská pro účely výsluhových náležitostí), jsou podle městského soudu stanoveny v čl. 20 ve spojení s čl. 27 Smlouvy. Z čl. 20 odst. 1 Smlouvy plyne, že pokud by vykonávala žalobkyně ke dni rozdělení federace, tj. k 31. 12. 1992, službu na území ČR, za tuto dobu se bude vzhledem k sídlu zaměstnavatele hodnotit tato doba jako česká a naopak. Sídlo zaměstnavatele je přitom nezbytné určit podle čl. 15 Správního ujednání o provádění (čl. 1-24) Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (č. 117/2002 Sb. m. s.; dále jen „Správní ujednání“), tj. podle sídla zaměstnavatele zapsaného v obchodním rejstříku, a není-li adresa zaměstnavatele v obchodním rejstříku zapsána, pak je rozhodující trvalé bydliště žadatele (čl. 20 odst. 2 Smlouvy). Podle městského soudu proto bylo klíčové určit, na území kterého smluvního státu vykonávala žalobkyně službu ke dni rozdělení ČSFR.

[6] Městský soud pak dospěl k závěru, že tato skutečnost není dle stávajícího obsahu správního spisu objasněna; zejména není zřejmé, zda byla žalobkyně k výkonu služby na území Slovenské republiky přezahována s účinností ke dni 16. 12. 1992 nebo až k 1. 1. 1993. Sama žalobkyně sice v žalobě tvrdí, že se tak stalo ke dni 16. 12. 1992, tento závěr však dle městského soudu nemá oporu ani v potvrzení ministerstva obrany Slovenské republiky ze dne 18. 8. 2015, ani ve výkazech dob a kategorií funkcí ze dne 30. 11. 1994 a dne 1. 6. 1996, které potvrzují nepřerušenu dobu výkonu služby od 14. 7. 1990 do 31. 12. 1992, aniž by ale bylo uvedeno, že s účinností od 16. 12. 1992 bylo dosavadní služební místo změněno. Městský soud připustil, že tuto změnu sice uvádí osobní karta žalobkyně, kterou žalovaný obdržel dne 29. 7. 2015, ani z něj však nevyplývá, na území kterého státu a v jakém rozsahu byla žalobkyně do služebního poměru zařazena. Žalovaný pak dle městského soudu tuto rozhodující otázku neobjasnil ani v napadeném rozhodnutí; k federální době činné služby sice uvedl, že se musí hodnotit podle čl. 30 za použití čl. 27 a 28 Smlouvy, avšak pak již jen stručně uvedl, že doba do 31. 12. 1992 se hodnotí jako doba slovenská, aniž by vyložil, proč tomu tak je v případě žalobkyně. Podle městského soudu se tak žalovaný nevěnoval aplikaci příslušných ustanovení, ale spíše toliko akceptoval fakt, že Slovenská republika již žalobkyni výsluhovou dávku za období federace přiznala. To však nemůže být důvodem pro nepřiznání této dávky, neboť žalovaný musí provést aplikaci rozhodujících kritérií pro posouzení nároku žalobkyně samostatně bez ohledu na skutečnost, zda federální doba již byla – ať už správně či nesprávně – zohledněna slovenskými orgány.

[7] Městský soud proto žalovaného zavázal, aby se skutkově zabýval tím, na území kterého státu žalobkyně vykonávala službu k 31. 12. 1992, a po té určil, zda podle čl. 20

a 30 Smlouvy bude tato doba služby hodnocena jako česká či slovenská; pokud dospěje k závěru, že se jedná o dobu českou, pak ji pro účely výsluhových náležitostí započte jako službu konanou v Armádě ČR.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalobkyně

[8] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. V ní zdůraznil, že podstatou sporu je hodnocení „federální“ doby služby žalobkyně pro nárok na výši výsluhového příspěvku, o němž bylo rozhodnuto po zániku jejího služebního poměru vojáka z povolání dnem 30. 6. 2015, do něhož byla přijata dne 1. 6. 1996. Z kopie osobní karty vojáka správní orgány zjistily, že dnem 16. 12. 1992 byla žalobkyně ustanovena do funkce „velitelky směny skupiny značkařů průzkumného informačního střediska Ústředního velitelského stanoviště velitelství letectva a PVO ASR“. Propuštění žalobkyně ze služebního poměru v Armádě SR a následné rozhodování o výsluhových náležitostech správní orgány ověřily u Vojenského úřadu sociálního zabezpečení v Bratislavě. Ze zaslaných podkladů plyne, že žalobkyni byl přiznán od 1. 12. 1994 do 30. 11. 1995 výsluhový příspěvek, do jehož výše byla započtena doba služby od 1. 9. 1989 do 30. 11. 1994, tj. i doba služby za období federace. Stěžovatel uvedl, že proto byla při výpočtu výsluhového příspěvku započtena pouze doba služby ve služebním poměru v Armádě ČR, tj. od 1. 6. 1996 do 30. 6. 2015.

[9] Stěžovatel dále zdůraznil, že z kopie „Vložky k záznamu o plate na rok 1994“, vyhotovené Velitelstvím Armády SR Trenčín vyplývá, že funkci, do které byla žalobkyně ustanovena od 16. 12. 1992, převzala na základě personálního rozkazu č. 397 ze dne 29. 12. 1992 dnem 31. 12. 1992. Stěžovatel k tomu uvedl, že personální rozkazy byly účinné dnem, který byl v něm uveden jako datum ustanovení do funkce. Tímto dnem byl voják povinen nastoupit na dané místo a přebírat novou funkci. Z toho lze dle stěžovatele dovodit, že žalobkyně nastoupila na novou funkci na území Slovenska dnem 16. 12. 1992 a převzala ji dnem 31. 12. 1992.

[10] Stěžovatel vyšel v napadeném rozhodnutí a konkrétně při hodnocení doby služby žalobkyně do 31. 12. 1992 z výše uvedených dokladů, ze Smlouvy a Správního ujednání, přičemž s ohledem na ně hodnotil federální dobu jako dobu slovenskou. Skutečnost, že žalobkyně konala ke dni 31. 12. 1992 službu na území Slovenska, byla dle stěžovatele dostatečně doložena a žalobkyně ji ani nezpochybňovala.

[11] Pokud městský soud zrušil napadené rozhodnutí stěžovatelky pro nepřezkoumatelnost, došlo k tomu podle názoru stěžovatelky v důsledku toho, že soud zřejmě přehlédl kopii „Vložky k záznamu o plate na rok 1994“, ze které jednoznačně vyplývá skutečnost, že žalobkyně vykonávala před rozdělením federace službu na Slovensku.

[12] Stěžovatel dále uvedl, že orgány obou států při rozhodování o výsluhových náležitostech vycházely z toho, aby vojákům při výpočtu důchodu a výsluhových náležitostí byla započtena veškerá doba jejich služby, včetně služby v období federace. Pokud by v případě žalobkyně Vojenský úřad sociálního zabezpečení v Bratislavě při výpočtu výsluhového příspěvku dobu její federální služby nezapočetl z důvodu, že byla konána na českém území, a žalobkyně by ani nebyla později znovu přijata do služebního

pokračování

poměru v Armádě ČR, zůstala by doba její federální služby zcela nezhodnocena. Proto bylo dle stěžovatele Smlouvou stanoveno, že doba federální služby se považuje za službu na území toho státu, který bude přiznávat důchod (výsluhový příspěvek). Podle stěžovatele tak Smlouva odráží princip zamezení dvojího zápočtu dob, tj. sleduje zamezení tomu, aby za jednu a tutéž dobu zaměstnání (služby) byly přiznány dávky v obou smluvních státech, a dále princip nedělitelnosti federálních dob zaměstnání (služby) mezi oba nástupnické státy, tedy stanovení příslušnosti k započtení těchto dob. Z hlediska výsluhových náležitostí vojáků pak tyto principy znamenají, že ve státě, ve kterém se voják rozhodl po rozdělení ČSFR sloužit, a skončil v něm po 1. 1. 1993 služební poměr, mu vznikne nárok na uvedené dávky, pro jejichž nárok a výši se započtou i veškeré federální doby jeho služby, bez ohledu na místo jejich výkonu. Stěžovatel se domnívá, že s ohledem na to byla městským soudem nesprávně posouzena i tato právní otázka a navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc k novému projednání.

[13] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti namítla, že kasační stížnost nebyla podána v souladu s § 105 s. ř. s., neboť ji podepsal ředitel odboru sociálního zabezpečení stěžovatele Ing. M. V. a stěžovatel nedoložil, že jej zastupuje zaměstnanec s vysokoškolským právnickým vzděláním. Dále stěžovatel neuvádí, v jakém rozsahu rozsudek městského soudu napadá, a ani neuvádí, jakou konkrétní právní otázku soud nesprávně posoudil a v čem spočívá nesprávnost jeho posouzení. Žalobkyně v této souvislosti podotkla, že městský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele proto, že pominul rozpor ve výkazech doby služby a současně v jeho rozhodnutí absentuje jakákoliv úvaha (či aplikace rozhodných ustanovení pro zhodnocení doby služby pro účely českého výsluhového příspěvku), kterou by žalovaný podpořil svůj názor, že odsloužená doba do 31. 12. 1992 byla slovenská. Skutkový stav, který vzal stěžovatel za základ svého rozhodnutí tak nemá dostatečnou oporu ve správním spisu a napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Samotné zjištění těchto vad však nelze podle žalobkyně považovat za výsledek posuzování právních otázek, neboť stěžovatel sám neprovedl řádné právní hodnocení, zda službu žalobkyně do 31. 12. 1992 lze považovat dle Smlouvy za dobu českou či slovenskou a proč. Vzhledem k uvedeným vadám postupu stěžovatele se soud nemohl k tomuto závěru žalovaného zatím vyslovit a hodnotit správnost posouzení této právní otázky.

[14] Žalobkyně však sama dále uvedla, že nesouhlasí s právním názorem městského soudu, neboť podle ní má čl. 30 Smlouvy aplikační přednost před čl. 20 odst. 1 Smlouvy. To znamená, že není rozhodující skutečnost, na území kterého státu žalobkyně vykonávala službu ke dni rozdělení ČSFR (ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy). Aplikace čl. 20 odst. 1 Smlouvy je zcela vyloučena zněním čl. 30 Smlouvy, a podle žalobkyně je tedy zcela nerozhodné určení území, na němž před 31. 12. 1992 vykonávala žalobkyně službu, jako je bez významu i sídlo zaměstnavatele. Ve smyslu čl. 27 Smlouvy pro dávky vyplacené orgány sociálního zabezpečení ozbrojených sil a sborů platí čl. 30 Smlouvy, který jednoznačně stanovuje právní fikci, že doba služby (zaměstnání) konaná přede dnem rozdělení ČSFR na území druhého smluvního státu se považuje za dobu služby (zaměstnání) na území toho smluvního státu, jehož příslušný orgán bude přiznávat důchod. Z tohoto pohledu je dle žalobkyně rozhodující pouze to, zda důchod bude přiznávat český nebo slovenský orgán. S ohledem na znění čl. 30 Smlouvy není podle žalobkyně prostor pro souběžnou aplikaci čl. 20 odst. 1 Smlouvy, jak to provedl městský soud. Přiznává-li

totiž důchod český orgán, pak se započítává doba služby konaná žalobkyní před 31. 12. 1992 vždy jako česká, ať už byla fakticky konána na českém či slovenském území.

[15] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalobkyně na vědomí stěžovateli, který však již nereagoval.

III. Posouzení kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. S ohledem na to, že stěžovatel nedoložil spolu s kasační stížností pověření k zastupování zaměstnancem, který má vysokoškolské právnické vzdělání, byl Nejvyšším správním soudem vyzván k doložení splnění této podmínky řízení. Stěžovatel tak učinil podáním ze dne 19. 6. 2019, jehož přílohou zaslal pověření svého zaměstnance JUDr. L. T. k zastupování v řízení o této kasační stížnosti a dne 24. 10. 2019 pak znovu doložil i veškerá podání podepsaná přímo tímto zaměstnancem.

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[18] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[19] Podle čl. 17 Smlouvy se státní sociální dávky přiznávají a vyplácejí za podmínek stanovených právními předpisy smluvního státu, na jehož území má občan České republiky nebo Slovenské republiky trvalý pobyt.

[20] Podle čl. 28 Smlouvy se za státní sociální dávky pro účely této smlouvy považují i opakující se dávky související se skončením služebního poměru příslušníků ozbrojených sil a sborů.

[21] Podle čl. 31 Smlouvy byla-li některá z dávek podle článku 28 vyplácena podle právních předpisů o služebním poměru, který dnem rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky zanikne, považuje se k tomuto dni za dávku podle právních předpisů České republiky nebo Slovenské republiky o služebních poměrech, a to ve výši, v jaké tato dávka náležela ke dni rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky a dále se na tuto dávku vztahují právní předpisy toho smluvního státu, jehož příslušný orgán bude tuto dávku vyplácet.

[22] Podle čl. 32 Smlouvy nebylo-li o nároku na dávku do dne rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky rozhodnuto dosavadními orgány, bude dokumentace předána k dalšímu postupu příslušnému orgánu toho smluvního státu, na jehož území má žadatel trvalý pobyt.

[23] Podle čl. 21 Správního ujednání (1) Doba služby, konaná po 31. 12. 1992, a nárok na dávku a její výši se stanoví podle právních předpisů toho ze smluvních států, jehož příslušný

pokračování

orgán bude dávku přiznávat. (2) Dojde-li ke změně trvalého pobytu příjemce dávky, platí ustanovení článku 31 odst. 1 Smlouvy obdobně.

[24] Mezi stranami je nesporné, že žalobkyně sloužila v Armádě České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „ČSFR“) od 1. 9. 1989 do 31. 12. 1992, následně v Armádě Slovenské republiky od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994 a konečně v Armádě České republiky od 1. 1. 1996 do 30. 6. 2015. Sporné je v dané věci to, který z nástupnických států československé federace je příslušný k rozhodování o výsluhových náležitostech za službu konanou ve federální armádě a zda jsou v návaznosti na tuto otázku úvahy žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí přezkoumatelné.

[25] Žalovaný hodnotil dobu služby ve federální armádě jako službu v Armádě Slovenské republiky. Toto hodnocení však není správné. Službu v Armádě Slovenské republiky představuje pouze služba konaná žalobkyní od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994. Podle čl. 21 Správního ujednání se doby služby konané po 31. 12. 1992 hodnotí podle předpisů toho státu, který bude přiznávat dávku. Je tedy zřejmé, že pouze služba konaná žalobkyní na Slovensku po rozdělení ČSFR představuje službu v armádě cizího státu a nelze ji tedy pro účely výsluhové náležitosti započíst. Tak tomu však není u služby konané do rozdělení ČSFR.

[26] Pokud jde o službu ve federální armádě konanou od 1. 9. 1989 do 31. 12. 1992, obecně platí, že výsluhová náležitost je opakující se dávkou související se skončením služebního poměru vojáka z povolání (čl. 28 Smlouvy). Jako taková se pak považuje za státní sociální dávku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 Ans 4/2013 - 37). Například již v rozsudku ze dne 29. 4. 2010, č. j. 3 Ads 121/2009 - 116, k charakteru výsluhového příspěvku soud konstatoval: *„Jedná se o zvláštní dávku poskytovanou jako určitou kompenzaci náročnosti výkonu služby po uplynutí stanoveného počtu let ve služebním poměru. Proto je také tato dávka upravena přímo zákonem o služebním poměru, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění. Svou povahou se jedná o výsluhový nárok závislý pouze na odsloužených letech bývalého příslušníka u ozbrojených sborů, nikoliv o dávku určenou k finančnímu pokrytí některé ze sociálních situací (rizik), k němuž jsou určeny dávky důchodového pojištění (stáří, invalidita, ztráta živitele apod.).“*

[27] Sociální dávky se pak vyplácejí za podmínek toho smluvního státu, kde má občan trvalý pobyt (čl. 17 Smlouvy). Kritérium sídla zaměstnavatele, jak je aplikoval městský soud, tak použít nelze, neboť podle čl. 20 ve spojení s čl. 1 odst. 1 bod 7 Smlouvy se toto kritérium vztahuje pouze na dobu zabezpečení. Tou je nicméně doba, jež *„zakládá účast na důchodovém zabezpečení a nemocenském pojištění (zabezpečení)“* (zvýrazněno soudem). Nelze ji tedy vztáhnout na státní sociální dávky. Navíc armáda je institucí státu zřízenou *ex lege*, a tudíž nemá sídlo *stricto sensu*. Není tak podstatné, jak dovodil městský soud, kde žalobkyně vykonávala službu ke dni 31. 12. 1992, neboť sídlo zaměstnavatele není pro posouzení jejího nároku na výsluhovou náležitost rozhodující a obdobně nemá význam z hlediska započtení doby federální služby. Naopak je podstatné, kde má žadatel o výsluhovou náležitost trvalý pobyt, neboť ten je hraničním určovatelem příslušnosti orgánu, který bude o výsluhové náležitosti rozhodovat. Použití trvalého pobytu jako hraničního určovatele pro výsluhové náležitosti lze dovodit také z dikce čl. 32 Smlouvy.

[28] Smluvní strany otázku zápočtu doby služby ve federální armádě výslovně neupravily. Smlouva však na zápočet zjevně pamatuje. Pokud by k takovému zápočtu nemělo vůbec dojít, pak by předání dokumentace podle čl. 32 Smlouvy ve spojení s čl. 28 Smlouvy postrádalo smysl. Nejvyšší správní soud současně nepovažuje čl. 30 Smlouvy za aplikovatelný na nynější případ, neboť jak uvedl shora, výsluhová náležitost není důchodem ve smyslu uvedeného článku. Nedávalo by však smysl, aby Smlouva stanovila rozdílná pravidla v případě důchodů a výsluhových náležitostí, které jsou pro účely Smlouvy dávkami. V tomto ohledu je tedy třeba konstatovat, že dobu služby ve federální armádě je třeba započít bez ohledu na to, kde voják žádající o výsluhovou náležitost službu fyzicky vykonával. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí konstatoval, že doba služby ve federální armádě byla žalobkyni již započtena slovenským orgánem, a proto ji nelze započít pro účely výpočtu české výsluhové náležitosti. Takovou konstrukci však ze Smlouvy dovodit nelze. Smluvní strany nestanovily, že by se doba služby ve federální armádě započítala jen jednou, a to orgánem armády, v níž voják sloužil od 1. 1. 1993. Naopak tedy může být započtena vícekrát, a to v závislosti na tom, ve které zemi bude voják o výsluhovou náležitost žádat. Jinak řečeno, žadatel o výsluhovou náležitost si federální dobu „přenáší“ s sebou do druhého smluvního státu, ledaže by takový postup byl výslovně vyloučen.

[29] K tomu je třeba dodat, že nezapočtení doby služby ve federální armádě by mohlo vést k přílišné tvrdosti Smlouvy. Za situace, kdy by žadateli pro dosažení na určitou výsluhovou náležitost chyběla část odsloužené doby v armádě České republiky, a žalovaný by dospěl k závěru, že federální dobu je třeba hodnotit jako slovenskou, byl by závěr městského soudu pro takového žadatele krajně nepříznivý. Současně je zřejmé, že smluvní strany si byly vědomy potřeby započtení doby federální služby, neboť sjednaly Protokol o provádění sociálního zabezpečení vojáků z povolání podle Smlouvy sjednaný mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Slovenské republiky dne 27. 1. 1994. Jakkoliv protokol nebyl publikován a Nejvyšší správní soud tedy činí odkaz na něj pouze podpůrně, nelze přehlédnout dikci čl. 6 odst. 1 a 5 ve spojení s čl. 1 odst. 1 tohoto protokolu. Z nich plyne, že doba služby vykonané do 31. 12. 1992 se považuje za dobu služby v tom smluvním státě, jehož orgán bude přiznávat výsluhový příspěvek. Je tedy zřejmé, že záměrem smluvních stran nebylo nechat dobu federální služby nevyhodnocenou.

[30] Jakkoliv lze označit výklad městského soudu za dílem nesprávný, je třeba současně souhlasit s městským soudem, že rozhodnutí stěžovatele je nepřezkoumatelné. Stěžovatel neprovedl jednoznačný výklad klíčových ustanovení Smlouvy, a proto také nesprávně hodnotil skutkové okolnosti. Byť je tedy kasační soud toho názoru, že městský soud se mýlil v tom, že je třeba vyhodnotit, na území kterého státu žalobkyně vykonávala službu, zrušení stěžovatelova rozhodnutí bylo na místě. Proto nyní nepřipadá v úvahu zrušení napadeného rozsudku Nejvyšším správním soudem. Tento závěr se přitom opírá o usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS, podle něž „[o]bstojí-li [...] důvody [krajského soudu] v podstatné míře, Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítne a nesprávné důvody nabradí svými. Pro správní orgán je pak závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním názorem Nejvyššího správního soudu“.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a s ohledem na to ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[32] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně byla v řízení úspěšná a byla zastoupena advokátem. Soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení. Zástupce žalobkyně učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, a to vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného. Za tento úkon náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč a paušální náhrada nákladů 300 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem DPH, zvýšil soud odměnu o tuto daň ve výši 21 %. Celkem je tedy žalovaný povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 4.114 Kč k rukám jejího zástupce Mgr. Filipa Jakovidise, advokáta, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. srpna 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu